

KRALJEVSKI GRAD BOBOVAC 1 dio

Pripremila: Nataša Šahinović,
dipl. historičar umjetnosti

Srednjovjekovni utvrđeni grad Bobovac situiran je na kosi koja se prirodno formirala na obroncima većeg planinskog masiva sa jedne strane, a sa druge strane oivičena rječicom Bukovicom i Mijakovskom rijekom. Izgrađen je na Bobovačkoj kosi koja se u pravcu juga odvaja od Dragojevića brda i strmim stranama obrušava prema pomenutim rijekama. Najlakši pristupi gradu su sa juga, iz pravca Kraljeve Sutjeske te sa istoka iz pravca Vareša. Pripadao je srednjovjekovnoj župi Trstionici, nazvanoj po istoimenoj rijeci, a koja se spominje od 1378. godine.

Nije poznato ko ga je i kada izgradio. Prvi put se spominje 1350. godine, u doba ratnih pohoda srpskog cara Dušana protiv bana Stjepana II Kotromanića, kada je isti opsjedao grad Bobovac. Prema pisanim izvorima, u periodu od 1350. do 1463. godine imao je veliki značaj i presudnu ulogu za srednjovjekovnu bosansku državu. Bio je najvažniji utvrđeni grad srednjovjekovne Bosne, prijestolnica bosanskih vladara, u kome se čuvala kraljevska kruna, primana strana poslanstva, pisane i

izdavane povelje, rješavani sporovi, Grad u kome su Kotromanići najčešće boravili i odsjedali. Osmanlije su ga prvi put ozbiljnije ugrozili godine 1459. Nakon kraće borbe, osmanska vojska koju je predvodio sultan Mehmed II Fatih, zauzela je Bobovac 1463. godine.

Porušeni i popaljeni grad djelimično su obnovili (samo objekte dvora), te uspostavili posadu sa dizdarom i čehajom. U rano doba osmanske uprave bio je sjedište kadiluka i pripadao vilajetu Kraljevska Zemlja - Kadiluk Bobovac (1469.), a poslije 1470. u sastavu je kadiluka Brod. Nahija Bobovac spominje se od 1469. i dalje do 1711. godine. Izgubivši strateški značaj, grad je napušten 1613. godine. Kao takav spominje se 1626. godine

Tipična srednjovjekovna dispozicija utvrđenog grada, njegov značaj u kraju i odbrambeno - urbana funkcija nameće zaključak da je izgrađen prije upotrebe vatrenog oružja. Spada u skupinu velikih, vladarskih, gradova srednjovjekovne Bosne, a po tipu pripada skupini urbomorfoloških utvrda izdužene osnove koja prati konfiguraciju terena.